

Obrazac Metodičkih preporuka za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda predmetnih kurikuluma i međupredmetnih tema za osnovnu i srednju školu	
OSNOVNI PODATCI	
Ime i prezime	Tajana Kradija
Zvanje	profesor engleskog jezika i književnosti i povijesti
Naziv škole u kojoj ste trenutačno zaposleni	Osnovna škola „Tin Ujević“, Osijek
Adresa elektroničke pošte	tajana.kradija@gmail.com tajana.kradija@skole.hr
Naslov Metodičkih preporuka	Grčka mitologija
Predmet (ili međupredmetna tema)	Povijest
Za međupredmetn u temu navesti u okviru kojeg nastavnoga predmeta, sata razrednika ili izvannastavne aktivnosti se izvodi.	-
Razred	5. razred
OBVEZNI ELEMENTI	
Odgojno-obrazovni ishod (oznaka i tekst iz kurikuluma predmeta ili međupredmetnih tema objavljenih u NN)	POV OŠ E.5.2. Učenik objašnjava obilježja religija u civilizacijama i kulturama staroga svijeta.

Tijek nastavnog sata	<p>1. sat:</p> <p><u>UVOD – 5 min</u></p> <p>1. POJAM MITA I MITOLOGIJE (5 min) – objašnjavanje ključnih pojmova</p> <p><u>GLAVNI DIO – 30 min</u></p> <p>1. POGAĐANJE LIKOVA (20 min) – promatranje ilustracija i pogađanje božanstava, junaka, stvorenja i osoba iz mitova</p> <p>2. ZADATCI (5 min) – povezivanje osobina i likova</p> <p>3. UPUTE ZA ISTRAŽIVANJE (5 min) – objašnjenje zadatka za istraživački i kreativni rad učenika</p> <p><u>ZAKLJUČAK – 10 min</u></p> <p>1. POZNATI MITOVI (10 min) – prepričavanje poznatih grčkih mitova</p> <p>2. sat (nakon tjedan dana)</p> <p><u>UVOD – 5 min</u></p> <p>1. PONAVLJANJE (5 min) – razgovor o grčkim vjerovanjima i likovima iz mitova</p> <p><u>GLAVNI DIO – 35 min</u></p> <p>1. PREPRIČAVANJE MITA (30 min) – izlaganje istraženoga mita</p> <p>2. UREĐIVANJE PANOVA: HRAM (5 min) – postavljanje mitova na pano u tri dijela hrama</p> <p><u>ZAKLJUČAK – 5 min</u></p> <p>1. PROCJENA RADOVA (5 min) – vršnjačko vrednovanje</p>
Opis svih aktivnosti (što rade učenici, a što učitelj/nastavnik)	<p>1. sat:</p> <p>POJAM MITA I MITOLOGIJE – Na početku sata, učenici usmeno objašnjavaju pojmove mit i mitologija, navode primjere naroda (Grci, Rimljani) čiji su im mitovi poznati te kakvi se likovi pojavljuju u tim mitovima. Učenici se prisjećaju naziva za narode koji vjeruju u više bogova – politeisti / mnogobošci. Zatim se prisjećaju Homera, slijepog pjesnika kojemu se pripisuju epovi Ilijada i Odiseja, dva književna djela iz kojih se može puno saznati o grčkim vjerovanjima i izrazima iz grčke mitologije koji se i danas upotrebljavaju (Ahilova peta, trojanski konj, Pandorina kutija, Tantalove muke, itd.).</p> <p>POGAĐANJE LIKOVA - Promatranjem ilustracija u prezentaciji, učenici pogađaju likove iz grčke mitologije – učitelj pokazuje slike (ilustracije, crteže, skulpture) glavnih bogova (Zeus, Posejdon, Had, Apolon, Ares, Dioniz, Hefest), glavnih božica (Hera, Atena, Afrodita, Artemida, Demetra), junaka (Heraklo, Tezej, Perzej, Ahilej, Odisej), stvorenja (Minotaur, Kerber, Scila i Haribda, Pegaz) i mitskih osoba (Sizif, Pandora, kralj Mida). Nakon pogođenog imena, učenici navode što im je već poznato o tom liku. Upotrebom ključnih pojmova iz prezentacije i promatranjem ilustracija, učenici opisuju njihove glavne osobine i simbole (npr.</p>

Zeus – vrhovni bog, bog neba, simbol: munja, ima dva brata: Posejdon i Had, žena: Hera, mnogo potomaka; Had – bog podzemlja). Zatim uspoređuju božanstva i junake te zaključuju po čemu se razlikuju (bogovi – besmrtni, junaci - polubogovi, imaju neku vrstu nadljudske snage, ali nisu besmrtni).

ZADATCI - Rješavanjem zadataka iz prezentacije, učenici ponove obrađeno gradivo o grčkim mitovima. U zadacima učenici objašnjavaju ključne pojmove (mit, mitologija, mnogobošci, junak), nabrajaju olimpske bogove i božice te povezuju opise božanstava s njihovim imenima.

UPUTE ZA ISTRAŽIVANJE - U prezentaciji je opisan zadatak za istraživački rad učenika. Učitelj naglašava kako će svi učenici za idući tjedan trebati istražiti jedan grčki mit po vlastitom izboru. Tijekom istraživanja učenici se mogu služiti raznim zbirkama grčkih mitova (*Najljepše priče svih vremena – mitovi i legende iz cijeloga svijeta, Najljepše priče grčke starine, Deset priča iz grčke starine*, itd.), portalima sa sadržajima o grčkoj mitologiji (hr.wikipedia.org, www.starapovijest.eu, www.pjesmicezadjecu.com/grcki-mitovi, www.historyforkids.net i sl.), a preporučuje im se i posjetiti školsku knjižnicu te pregledati sve dostupne sadržaje o mitovima. Učenici čitaju upute – istražiti jedan mit iz grčke mitologije, sažeti izabrani mit, zapisati ga na poseban papir, dodati svoju vlastoručnu ilustraciju, ukrasiti svoj rad i pripremiti se za kratko izlaganje svojega mita idući sat. Učenici se zatim dogovore oko izrade okvira hrama, određuju se učenici koji će izraditi stupove hrama, gornji dio hrama i stepenište, pazeći pri tome na dimenzije panoa.

POZNATI MITOVI - Učenici čitaju naslove iz popisa grčkih mitova u prezentaciji, izabiru naslove koji su im poznati te ukratko prepričavaju te mitove (Tezej i Minotaur, Trojanski konj, Heraklovih 12 zadataka, Pandorina kutija, Kralj Mida, Sizif).

2. sat

PONAVLJANJE - Na početku sata, učenici objasne pojam mita i mitologije te nabroje sve likove iz grčke mitologije kojih se sjećaju s prošloga sata.

PREPRIČAVANJE MITA – Prije izlaganja, učitelj podsjeti učenike na kriterije vrednovanja istraženog i izloženoga mita. Zatim učenici izlažu svoje istraživačke radove – jedan po jedan učenik ukratko prepriča svoj mit koji je istražio, napisao i ilustrirao. Ukoliko je više učenika izabralo isti mit, prvo jedan učenik prepriča, a zatim ostali samo nadopune ili objasne što je različito u njihovoj priči. Učenici na taj način zaključuju da većina mitova ima više inačica, više načina na koji se mogu ispričati i ponekad različite završetke priče.

UREĐIVANJE PANOA: HRAM - Učenici postavljaju svoje mitove na pano u okvir grčkoga hrama koje su pripremili za današnji sat. Mitove organiziraju u tri kategorije kao tri zasebna dijela hrama odvojena stupovima – 1. bogovi, 2. božice, 3. junaci /stvorenja / osobe.

Preporuka: Ako se predaje u više razreda, najbolje bi bilo da svaki razred ima svoj pano (svoj hram) kako bi mitovi svih učenika stali na pano. Može se učenicima preporučiti da se međusobno dogovore koje će mitove istražiti kako bi bilo što više

	<p><i>različitih mitova.</i></p> <p>PROCJENA RADOVA - Učenici razgovaraju s učiteljem o svim izloženim mitovima. Glasanjem izabiru rad koji je prema njihovom mišljenju najbolje urađen i izložen.</p>
Sadržaji koji se koriste u aktivnostima	mit i mitologija, grčka vjerovanja, Homerovi epovi Ilijada i Odiseja, božanstva, planina Olimp, junaci – polubogovi; poznatiji mitovi: Tezej i Minotaur, Trojanski konj, Odisejevo putovanje, Pandorina kutija, Mit o Sizifu, Perzej i Andromeda, Heraklovih 12 zadataka
Primjeri vrednovanja za učenje, vrednovanja kao učenje ili naučenog uz upute	a) ZA UČENJE: promatranje učenika tijekom sata, praćenje njihovog interesa za temu, sudjelovanja u aktivnostima i općenitog zalaganja u predmetu b) KAO UČENJE: vršnjačko vrednovanje – glasanje dizanjem ruke za najbolji rad c) NAUČENOGA: brojčano ocjenjivanje izloženog mita prema unaprijed dogovorenim kriterijima
Razrađeni problemski zadaci, zadaci za poticanje kritičkog razmišljanja, kreativnosti i/ili istraživački zadaci; ovisno o predmetu i nastavnoj temi	a) PROBLEMSKI: osmišljavanje 12 teških zadataka koje bi Heraklo morao riješiti da živi u današnjoj Hrvatskoj (Kakve biste zadatke uvrstili na popis? Je li mu potrebna samo tjelesna snaga za vaše zadatke?) b) ZA KRITIČKO RAZMIŠLJANJE: rasprava o načinu na koji su Grci prikazivali svoja božanstva – <i>U kojem su ih obliku zamišljali? Kakve su osobine imali? Jesu li svi bili savršeni i dobroćudni? U čemu se to može vidjeti? Usporedite prikazivanje božanstva u antičkim religijama i današnjim religijama.</i> b) KREATIVNOST: nacrtati ilustraciju za svoj istraženi grčki mit c) ISTRAŽIVAČKI: istražiti jedan grčki mit
DODATNI ELEMENTI¹	
Poveznice na više odgojno-obrazovnih ishoda različitih predmeta ili očekivanja međupredmetnih tema	HRVATSKI JEZIK OŠ HJ A.5.1. Učenik govori i razgovara u skladu s interesima, potrebama i iskustvom. https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_01_10_215.html KATOLIČKI VJERONAUK OŠ KV D.5.3. Učenik istražuje i izdvaja temeljne pojmove drugih religija, uočava njihov utjecaj i obilježja u suvremenome društvu (u umjetnosti, književnosti, glazbi, filmovima...) https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_01_10_216.html ENGLESKI JEZIK OŠ (1) EJ C.5.6. Tumači osnovne informacije iz različitih izvora te izvodi kratke

¹ Sastavni elementi prijave koji omogućuju dodanu vrijednost provedbi javnog poziva. Nisu obavezni, ali nose dodatne bodove u skladu s kriterijima procjene Metodčkih preporuka.

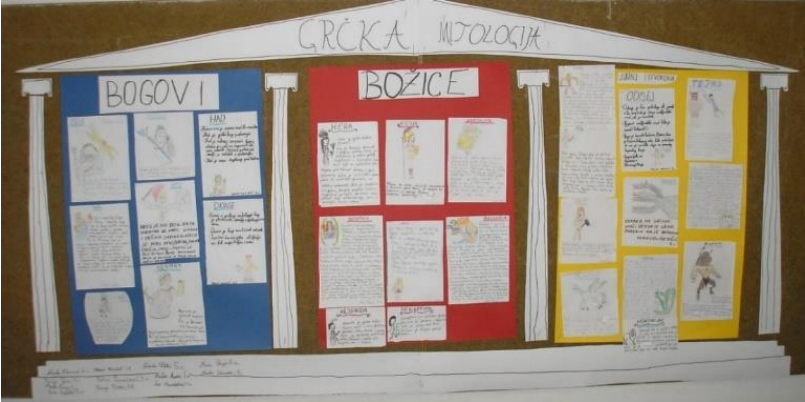

	<p>prezentacije jednostavnih sadržaja i upotrebljava ih.</p> <p>https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_01_7_139.html</p> <p>MPT: UČITI KAKO UČITI</p> <p>uku A.2.1. 1. Upravljanje informacijama</p> <p>Uz podršku učitelja ili samostalno traži nove informacije iz različitih izvora i uspješno ih primjenjuje pri rješavanju problema.</p> <p>https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_01_7_154.html</p>
Aktivnost u kojima je vidljiva interdisciplinarnost	<p>KATOLIČKI VJERONAUK</p> <p>- istraživanje i razgovor o grčkim vjerovanjima (antičke religije)</p> <p>ENGLESKI JEZIK</p> <p>- pronalazak i tumačenje informacija iz različitih izvora tijekom istraživačkog rada</p> <p>HRVATSKI JEZIK</p> <p>- izlaganje svog rada (istraženog mita) kronološkim redoslijedom priče</p>
Aktivnosti koji obuhvaćaju prilagodbe za učenike s teškoćama	<p>Učenici čitaju skraćenu inačicu mita i odgovaraju na zadana pitanja.</p> <p>Kralj Mida</p> <p>Nekoć davno živio je u Frigiji jedan bogati kralj koji se zvao Mida. Njegov dvor bio je pun zlata i dragocjenosti. No, Mida još uvijek nije bio zadovoljan i htio je biti još bogatiji. Jednoga dana, kralj Mida učinio je uslugu bogu Dionizu. Dioniz mu se zahvalio tako što mu je ostvario jednu želju – da sve što dotakne, pretvori se u zlato. Kralj Mida bio je jako sretan. Jednoga se dana šetao vrtom i divio cvijeću. Kada bi dotaknuo cvijet, on se pretvorio u zlato. Presretni kralj ubrao je još jedan cvijet pa zatim još jedan i tako je vrt ubrzo bio pun zlatnoga cvijeća. Došlo je vrijeme ručka. Mida je bio gladan, ali kad je dotaknuo hranu, hrana se pretvorila u zlato pa je ostao i dalje gladan. Njegova najmlađa kći htjela ga je zagrliti i istoga se trenutka pretvorila u zlatni kip. Mida je postao vrlo nesretan. Shvatio je da je bio pohlepan i zatražio je od boga Dioniza da ga oslobodi tog dara. Dioniz mu je naredio da se okupa u rijeci Paktol. Kralj Mida je to i učinio i tako je izgubio svoj zlatni dodir.</p> <p>https://en.wikipedia.org/wiki/Midas</p> <p>http://www.pjesmicezadjecu.com/grcki-mitovi/kralj-mida.html</p> <p>ZADATAK: Pročitaj tekst i odgovori na pitanja:</p> <ol style="list-style-type: none">1) Koji su glavni likovi u ovome mitu?2) O čemu se radi u mitu?3) Koje su osobine glavnoga lika?4) Što ti se najviše svidjelo?5) Nacrtaj nešto iz ovoga mita.

Aktivnosti za motiviranje i rad s darovitim učenicima	<p>1. Učenici uspoređuju grčke mitove s pričama drugih naroda.</p> <p>ZADATAK: Odgovori na sljedeća pitanja.</p> <p>Jesu li svi stari narodi prikazivali božanstva na jednak način? Kako su Egipćani prikazivali bogove, a kako Grci? Opiši kako Židovi zamišljaju boga. Od kojega su naroda Rimljani preuzeli osobine svojih božanstava? Što su još Rimljani preuzeli iz njihove mitologije? Koje su osobine glavnih junaka u mitovima starih naroda? Ponavljaju li se neke teme u grčkim i rimskim mitovima, egipatskim mitovima, pričama iz Biblije, itd.? (npr. postanak svijeta, odlazak u podzemni svijet, borba dobra i zla, težak zadatak, ljubavni problemi, i sl.)</p> <p>2. Učenici zaključuju koje je značenje izraza iz grčke mitologije.</p> <p>ZADATAK: Odgovori na sljedeća pitanja. Poveži istaknute izraze sa svime što si naučilo / naučila iz grčkih mitova:</p> <ol style="list-style-type: none">1) Ako nam je neki zadatak kao Sizifov posao, kakav nam je taj zadatak?2) Imaš li i ti svoju Ahilovu petu? Što to znači?3) Kada kažemo da netko prolazi Tantalove muke, što s time mislimo?4) Ako kažemo da nekome nad glavom visi Damoklov mač, što mu stalno prijeti?5) Na koji te mit podsjeća poslovice „Bojim se Danajaca i kad darove nose.“? Što nam govori ova poslovice?6) Ako kažemo da je netko otvorio Pandorinu kutiju, mislimo li da je pokrenuo nešto dobro ili loše?7) Kada se zateknemo između Scile i Haribde, u kakvoj smo situaciji?8) Ako na računalu imaš trojanca, što je potrebno učiniti?
Upute za kriterijsko vrednovanje kompleksnih i problemskih zadataka i/ili radova esejskoga tipa	<p>5 – Učenik samostalno prepričava istraženi mit.</p> <p>4 – Učenik prepričava istraženi mit uz manju pomoć učitelja.</p> <p>3 – Učenik prepričava istraženi mit uz veću pomoć učitelja.</p> <p>2 – Učenik je istražio i napisao mit, ali nije naučio ispričati mit.</p> <p>1 – Učenik nije uradio istraživački zadatak.</p>
Projektne zadaci (s jasnim scenarijima, opisima aktivnosti, rezultatima projekta, vremenskim okvirima)	<p><u>Grčka vs. rimska mitologija</u></p> <p>Nakon obrade grčke mitologije, učenici dobivaju dodatni zadatak uspoređivanja imena božanstava grčkih i rimskih mitova (npr. na portalu hr.wikipedia.org). U parovima, učenici istražuju mitove iz rimske mitologije, uspoređuju imena božanstava s nazivima iz grčke mitologije te uočavaju sličnosti i razlike među njima. Na temelju istraženoga, učenici zaključuju kako su većina likova iz rimskih mitova preuzeti iz grčke mitologije uz promjenu imena kod većine njih (Jupiter – Zeus, Neptun- Posejdon, Pluton – Had, Mars – Ares, Venera – Afrodit, Minerva – Atena, Vulkan – Hefest, itd.) te da je mnogo naziva iz rimske mitologije korišteno za imenovanje planeta i geografskih pojmova. Za izvršenje zadatka učenici imaju</p>

	<p>rok od tjedan dana. Rezultate svoga istraživanja učenici prikazuju u obliku usporedne tablice na plakatu (rimska imena – grčka imena) ili plakata izrađenoga u nekom od digitalnih alata (Canva, Glogster i sl.).</p>
<p>Poveznice na multimedijске i interaktivne sadržaje</p>	<p>PowerPoint prezentacija za 1. sat: https://drive.google.com/file/d/1WgDVNxCTFidwvZht4yq85Zsreyj1hP0/view?usp=sharing</p> <p>Primjeri učeničkih radova:</p> <p>OŠ „Retfala“, Osijek (hram podijeljen na tri tematska dijela):</p> <p>OŠ „Retfala“, Osijek (hram, bez podjele mitova u tri kategorije):</p> <p>OŠ „Tin Ujević“, Osijek (samo mitovi, bez hrama):</p>

Prijedlozi
vanjskih izvora i
literature

1. Hathaway, Nancy. *Vodič kroz mitologiju*. Zagreb: Mozaik knjiga, 2006.
2. Zamarovsky, Vojtech. *Junaci antičkih mitova*. Zagreb: Školska knjiga, 1973.
3. *Najljepše priče svih vremena – mitovi i legende iz cijeloga svijeta*. Mozaik knjiga: Zagreb, 2011.

https://hr.wikipedia.org/wiki/Gr%C4%8Dka_mitologija

https://hr.wikipedia.org/wiki/Olimpski_bogovi

<https://www.starapovijest.eu/pandora/>

<https://www.starapovijest.eu/sizif/>

<https://www.starapovijest.eu/penelopa/>

<https://www.starapovijest.eu/sudenice-u-grckoj-mitologiji/>

<http://www.pjesmicezadjecu.com/grcki-mitovi>

<https://www.greekmythology.com/>

<https://greece.mrdonn.org/myths.html>

<http://www.historyforkids.net/ancient-greek-gods.html>